

ผลการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรกของ โรงพยาบาลกระทุ่มแบน สมุทรสาคร

บุญชัย ตั้งสง่าศักดิ์ศรี

Abstract : A study of Pap smear report from Krathumbaen District Hospital. Data from general clinic of the Outpatient Department. There were 911 women, age ranged from 15 - 71 year, most of them were in age group 21 - 40 years (78.26%), pap smear report in class 1,2,3,4 and 5 were 55.21%, 42.81%, 1.54%, 0.44% and 0% respectively.

**Pap Smear in Krathumbaen District Hospital.
Tangsaghasakser B.
Krathumbaen District Hospital, Samutsakorn, Thailand.
Region 7 Medical Journal 1993 ; 4 : 201-204**

บทคัดย่อ ผู้รายงานได้ทำการศึกษาและปฏิบัติการตรวจ Pap smear ของสตรีทั่วไปที่มารักษาในคลินิกทั่วไป แผนกผู้ป่วยนอก ของโรงพยาบาลกระทุ่มแบน ในระยะเวลา 6 ปี (พ.ศ. 2530 - 2535) รวมทั้งสิ้น 911 ราย มีอายุตั้งแต่ 15 - 71 ปี โดยพบว่ากลุ่มอายุที่มาตรวจมากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 21 - 40 ปี จากการศึกษพบว่า เป็น class 1 (negative for malignancy) ร้อยละ 55.21 class 2 (infection) ร้อยละ 42.81% class 3 (dysplasia) ร้อยละ 1.54 class 4 (carcinoma in situ) ร้อยละ 0.44 สำหรับ class 5 (invasive) จากการศึกษครั้งนี้ไม่พบ

บทนำ

มะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งของอวัยวะสืบพันธุ์ที่พบได้บ่อยที่สุด และก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสาธารณสุขกับประเทศที่กำลังพัฒนาในทุก ๆ ส่วนของโลก¹ จากสถิติของสถาบันมะเร็งแห่งชาติ² และหน่วยมะเร็งโรงพยาบาลรา-มาธิบดี³ พบสตรีไทยเป็นมะเร็งปากมดลูกมากเป็นอันดับหนึ่งคือ ประมาณร้อยละ 24-29 ของมะเร็งอวัยวะอื่น ๆ ทั้งหมด เนื่องจากปากมดลูกเป็นอวัยวะที่แพทย์ทำการตรวจ

และศึกษาได้ง่าย โดยเฉพาะการตรวจ Pap smear ซึ่งมีความแม่นยำถึงร้อยละ 98 ทำให้สามารถนำความรู้จากการศึกษามาปรับปรุงในการวินิจฉัย ป้องกันและรักษาโรคนี้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นเป็นลำดับ

วัตถุประสงค์และวิธีการ

ผู้รายงานได้ทำการศึกษาและปฏิบัติการตรวจ Pap smear ปากมดลูกระยะแรก ของสตรีทั่วไป โดยอาศัยข้อมูล

ที่ได้จากการบันทึก จากคลินิกทั่วไปแผนกผู้ป่วยนอก ของโรงพยาบาลกระทุ่มแบน ในระยะ 6 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 ถึง พ.ศ. 2535 รวมทั้งสิ้น 911 ราย อายุที่เข้ามาตรวจมีตั้งแต่ 15 ปี ถึง 71 ปี (เฉลี่ย 29.5 ปี)

ผลการศึกษา

1. ผล Pap smear ของคลินิกทั่วไป แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลกระทุ่มแบนได้ผลดังนี้

พ.ศ. 2530	ตรวจ	91	ราย
พ.ศ. 2531	ตรวจ	223	ราย
พ.ศ. 2532	ตรวจ	172	ราย
พ.ศ. 2533	ตรวจ	115	ราย
พ.ศ. 2534	ตรวจ	193	ราย
พ.ศ. 2535	ตรวจ	117	ราย

รวมทั้งสิ้น 911 ราย โดยอายุน้อยที่สุดที่มาตรวจ คือ 15 ปี และอายุมากที่สุด คือ 71 ปี

ศึกษาความสัมพันธ์ Pap smear กับอายุ (ตารางที่ 1)

1) กลุ่มอายุที่มาตรวจมากที่สุด คือช่วง 21-30 ปี (46.77%) รองลงมาช่วงอายุ 31-40 ปี (31.84%) โดยพบว่า เป็น class 1 มากที่สุด ในกลุ่มอายุ 21-30 ปี (52.10%) เป็น class 2

มากที่สุด ก็เป็นกลุ่มอายุ 21-30 ปี (39.74%) และ class 3 พบมากที่สุดก็เป็นกลุ่มอายุ 21-30 ปี (57.14%) ในขณะที่ class 4 นั้น พบได้ตั้งแต่ช่วงอายุ 21-60 ปี โดยมีตัวเลขที่พบพอ ๆ กันสำหรับการศึกษารังนี้ไม่พบ class 5 ส่วนสตรีที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไปของการศึกษานี้พบเฉพาะ class 1 และ class 2 เท่านั้น

2. ผลการศึกษา Pap smear รวมในทุกกลุ่มอายุ (ตารางที่ 1) เป็น class 1 55.21%, class 2 42.81%, class 3 1.54%, class 4 0.44% ไม่พบใน class 5

3. จากการศึกษาของกลุ่ม class 2 (ตารางที่ 2) เมื่อรวมทุกกลุ่มอายุแล้วพบว่าเป็น bacterial infection มากที่สุด คือ 72.30% รองลงมา คือ fungus infection 19.23% และ trichomonal infection 8.21%

4. เมื่อศึกษาเฉพาะ abnormal smear คือ class 3, 4, 5 ของโรงพยาบาลกระทุ่มแบนนั้น จะพบว่ามีเฉพาะ class 3 (dysplasia) 1.54% และ class 4 (carcinoma in situ) 0.44% โดยไม่พบ class 5 (invasive) เลย

วิจารณ์

จากสถิติการตรวจ Pap smear ของโรงพยาบาล

ตารางที่ 1 ผล Pap smear ของโรงพยาบาลกระทุ่มแบน จำแนกตามอายุ

Age group (15-71 yrs.)	Total		Class 1		Class 2		Class 3		Class 4		Class 5	
	Case %		Case %		Case %		Case %		Case %		Case %	
< 20	63	6.92	46	9.15	17	4.63	-	-	-	-	-	-
21 - 30	426	46.77	262	52.10	155	39.74	8	57.14	1	25	-	-
31 - 40	290	31.84	145	28.80	139	35.64	5	35.72	1	25	-	-
41 - 50	99	10.86	35	6.96	62	15.90	1	7.14	1	25	-	-
51 - 60	25	2.74	11	2.19	13	3.33	-	-	1	25	-	-
> 60	8	0.87	4	0.80	4	1.03	-	-	-	-	-	-
รวม	911	100.00	503	55.21	390	42.81	14	1.54	4	0.44	-	-

ตารางที่ 2 ผล Pap smear class 2 (infection) ของโรงพยาบาลกระทุ่มแบน จำแนกตามสาเหตุ ในกลุ่มอายุต่างๆ

Age group (15-71 yrs.)	Total		Virus		Tricho vag		Fungus		Bact infection	
	Case	%	Case	%	Case	%	Case	%	Case	%
< 20	17	4.36	-	-	1	3.13	3	4	13	4.60
21 - 30	155	39.77	-	-	9	28.13	27	36	119	42.20
31 - 40	139	35.64	1	100	11	34.37	29	38.67	98	34.75
41 - 50	62	15.90	-	-	9	28.13	14	18.67	39	13.83
51 - 60	13	3.33	-	-	2	6.24	2	2.66	9	3.20
> 60	4	1.03	-	-	-	-	-	-	4	1.42
รวม	390	100.00	1	0.26	32	8.21	75	19.23	282	72.30

กระทุ่มแบน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2535 มีดังนี้ คือ 91 ราย, 223 ราย, 172 ราย, 115 ราย, 193 ราย และ 117 รายตามลำดับ เนื่องจากที่โรงพยาบาลกระทุ่มแบน เป็นโรงพยาบาลชุมชนไม่มีกลุ่มงานสูติ-นรีเวช เป็นการเฉพาะ และที่ตั้งของตัวโรงพยาบาลกระทุ่มแบนก็อยู่ใกล้สถานพยาบาลอื่น ๆ ทั้งรัฐบาล เอกชน ที่เป็นขนาดใหญ่กว่า และมีแผนกสูติ-นรีเวช จึงทำให้ประชาชนสามารถมีโอกาสเลือกที่จะไปตรวจเช็ค Pap smear ได้หลายแห่ง ตามความสะดวก แต่อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาที่ประชาชนเลือกมาใช้บริการของโรงพยาบาลกระทุ่มแบน พบว่าจากตารางที่ 1 ผล Pap smear เป็น class 1 และ class 2 รวมกันถึง 98.02% โดยตัวเลขนี้ใกล้เคียงกับการศึกษาของ นายแพทย์ สุวิทย์ พัฒนภาพร รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ โรงพยาบาลโพธาราม⁴ การศึกษาค้นครั้งนี้ไม่พบ class 5 ส่วน class 3 และ 4 นั้น รวมแล้วมีเพียง 1.98% เท่านั้น จากตัวเลขข้างต้นก็ทำให้ประชาชนสามารถที่จะได้รับการแนะนำเพื่อการดูแลรักษาต่อไปโดยไม่ต้องเสี่ยงที่จะมีการพัฒนาไปเป็น class

5

สำหรับกรณี class 2 นั้นพบว่า infection ที่เกิด พบว่าเป็นจาก bacterial มากที่สุด คือ 72.30% รองลงมา

เป็น fungus และ trichomonas ตามลำดับ สำหรับ virus นั้น พบน้อยมาก⁴

ในการศึกษาเซลล์วิทยาครั้งนี้ มีความสำคัญ ที่สามารถทำนายล่วงหน้าได้คือรู้ได้ตั้งแต่ยังไม่มีการ ผลก็คือมะเร็งระยะลุกลาม จะพบน้อยลง อัตราตายของสตรีจากโรคมะเร็งปากมดลูกลดลง ส่วนระยะเวลาที่เหมาะสมว่าจะทำ Pap smear เมื่อไรนั้น หากเมื่อประมาณ 20 กว่าปีก่อน³⁵ ก็มีการแนะนำว่าควรตรวจเช็คเมื่ออายุ 35 ปีขึ้นไปหรือภายหลังคลอดบุตร แต่ปัจจุบัน อุตสาหกรรมการตรวจพบ abnormal pap smear พบได้ตั้งแต่ สตรีอายุน้อย สาเหตุนั้นก็เพราะมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ ศีลธรรม การมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อย ดังนั้น ปัจจุบันก็ควรแนะนำให้สตรีตรวจ Pap smear เมื่อเขาเริ่มมีเพศสัมพันธ์ โดยไม่คำนึงถึงอายุ หากเขายังไม่มีเพศสัมพันธ์ ก็ควรตรวจเมื่อมีอาการผิดปกติ หรืออายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป และควรตรวจทุก 6 เดือน เพื่อจะได้ตรวจพบมะเร็งชนิดใดเร็วได้ก่อนที่จะสายเกินกว่าที่จะรักษาได้

ปัจจุบันการทำ Pap smear สามารถทำได้ทั่วไป สะดวก ปลอดภัย เพียงแต่หวังให้บุคลากรในวงการแพทย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการทำ Pap smear และช่วย

ทำให้มากขึ้น ย่อมทำให้อัตราตายอันเนื่องจากมะเร็งปากมดลูกในสตรีไทยลดลงอย่างแน่นอน

สรุป

ผลการศึกษา Pap smear ของโรงพยาบาลกระทุ่มแบน รวม 6 ปี ทั้งสิ้น 911 ราย อายุ ตั้งแต่ 15 - 71 ปี เฉลี่ยที่ 29.5 ปี โดยพบว่า กลุ่มที่มารับการตรวจมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 21 - 40 ปี จากการตรวจเป็น class 1 55.21% class 2 42.81% class 3 1.54% class 4 0.44% โดยไม่พบ class 5 ในการศึกษาครั้งนี้ และใน class 2 นั้น พบว่าเป็น bacterial infection มากที่สุดถึง 72.30%

กิตติกรรมประกาศ

ผู้รายงานขอขอบพระคุณ นายแพทย์ศักดิ์ชัย สัตยาวิรุทธิ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกระทุ่มแบน สมุทรสาคร ที่ให้การสนับสนุน และอนุญาตให้นำเสนอรายงานนี้ ขอขอบพระคุณ แพทย์หญิง จริยา ไชยวาทย์ กลุ่มงานพยาธิวิทยา โรงพยาบาลศูนย์นครปฐม ที่ให้คำแนะนำ เป็นอย่างดีในการเขียนรายงานนี้

เอกสารอ้างอิง

1. อัมพร ธนบดี. ความรู้เรื่องมะเร็งปากมดลูกสำหรับแพทย์ใช้ปฏิบัติ. วารสารกรมการแพทย์ 2525 ; 7 : 87-94.
2. สมชาย สมบูรณ์เจริญ. ศิณีนาสู สนธิพงศ์. ระบาดวิทยาโรคมะเร็งในประเทศไทย และแนวทางแก้ไข ปัญหา. วารสารโรคมะเร็ง 2524 ; 7 : 121-135.
3. สัญชัย บัลลังก์โพธิ์, สมเกียรติ ศรีสุพรรณดิษฐ์. การตรวจมะเร็งและมะเร็งปากมดลูกระยะแรกเริ่ม. ใน : สมเกียรติ ศรีสุพรรณดิษฐ์, บรรณาธิการ. มะเร็งวิทยานรีเวช รามาธิบดี กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อาร์ดีพี, 2531 ; 37 - 69.
4. สุวิทย์ พัฒนินาษ. ผลการตรวจมะเร็งปากมดลูกระยะแรก อำเภอโพธาราม ราชบุรี. วารสารแพทย์เขต 7 2534 ; 10 : 249 - 254.
5. สรรพศรี เปียวุฒิ. เซลล์วิทยาคลินิกของอวัยวะสืบพันธุ์สตรี. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด 2532.

บริษัท เครื่องมือแพทย์(ประเทศไทย) จำกัด

176 ซอยพงษ์เวชอนุสรณ์

สุขุมวิท 64 บางจาก

กรุงเทพฯ 10260

ตู้ ปณ.กลาง 2673 กทม.10501

โทร.311 1371-6 แฟกซ์ 331 5615